

Capitolul VI. Formele și modalitățile infracțiunii

§3. Tentativa (continuare)

211. Incriminarea tentativei. Incriminarea și sancționarea tentativei au constituit pentru doctrina penală două probleme majore: dacă tentativa se impune să fie sancționată în cazul oricărei infracțiuni, precum și dacă trebuie să fie sancționată la fel ca infracțiunea fapt consumat sau în mod diferențiat^[1].

Dezbaterile prilejuite de soluționarea acestor probleme au dus la conturarea a două concepții: *aceea a incriminării nelimitate*, care consacra regula conform căreia tentativa trebuie incriminată fără excepție și indiferent de gravitatea infracțiunii, și *cea a incriminării limitate*, potrivit căreia incriminarea tentativei se impune doar la infracțiunile grave.

În legislațiile penale care prevăd o clasificare bipartită sau tripartită a infracțiunilor, tentativa este incriminată la toate infracțiunile din categoria cea mai gravă și în mod limitat sau deloc la celelalte.

Spre exemplu, în dreptul penal francez, tentativa este incriminată la toate crimele, în cazul delictelor numai când legea prevede, iar în cazul contravențiilor niciodată^[2].

212. Sancționarea tentativei. În teoria dreptului penal sunt cunoscute *sistemul parificării*, care presupune sancționarea tentativei cu aceeași pedeapsă ca și infracțiunea consumată, și *sistemul diversificării*, care presupune sancționarea tentativei în limite mai reduse decât cele prevăzute pentru infracțiunea consumată^[3].

[1] C. BULAI, B.N. BULAI, *Manual de drept penal. Partea generală*, Ed. Universul Juridic, București, 2007, p. 441.

[2] F. DESPORTES, F. LE GUNEHÉC, *Droit pénal général*, 9e éd., Ed. Economica, Paris, 2002, p. 395.

[3] V. DONGOROZ, *Drept penal*, București, 1939, p. 288.

În favoarea sistemului parificării se invocă argumentele unei egalități de principiu a gravității infracțiunii și pericolozității infractorului în oricare dintre cele două forme ale infracțiunii, tentativă sau fapt consumat.

Se acceptă însă ideea că, în practică, plecând de la limitele pedepsei pentru infracțiunea fapt consumat, pentru tentativă se stabilește o pedeapsă diferențiată în funcție de gradul de realizare a rezoluției infracționale.

În susținerea sistemului diversificării se arată că gravitatea tentativei este, de regulă, mai redusă decât a infracțiunii fapt consumat, această diferențiere fiind valabilă și în cazul pericolozității infractorului, astfel că legea ar trebui să prevadă pentru tentativă o pedeapsă mai redusă decât pentru infracțiunea fapt consumat.

213. Sancționarea tentativei în Codul penal în vigoare. Codul penal în vigoare, ca și Codul penal de la 1968, a ales sistemul incriminării limitate și diversificării pedepsei în ceea ce privește regimul sancționator al tentativei.

Potrivit acestui sistem, tentativa se sancționează numai când legea prevede *expressis verbis*, iar pedeapsa prevăzută de lege este mai redusă în cazul tentativei decât în cazul infracțiunii fapt consumat.

Potrivit art. 33 alin. (2) C. pen., tentativa se sancționează cu pedeapsa prevăzută de lege pentru infracțiunea consumată, ale cărei limite se reduc la jumătate. Astfel, dacă pentru infracțiunea fapt consumat legea prevede pedeapsa închisorii de la 10 la 20 ani, pentru tentativă pedeapsa se va stabili între 5 și 10 ani. Dacă pentru infracțiunea comisă legea prevede pedeapsa detențiunii pe viață, în cazul tentativei se aplică o pedeapsă a închisorii de la 10 la 20 ani, conform art. 33 alin. (2), teza a II-a C. pen.

În situația în care legea prevede pentru infracțiunea săvârșită pedepse alternative (detențiune pe viață și închisoare sau închisoare și amendă) instanța, folosind criteriile generale de individualizare prevăzute de art. 74 C. pen., stabilește categoria de pedeapsă ce urmează să o aplice, după care face aplicarea dispozițiilor privind tentativa.

Dacă infracțiunea săvârșită este sancționată cu amendă, reducerea operează doar cu privire la limitele zilelor-amendă, nu și la suma corespunzătoare unei zile-amendă.

Legea penală nu prevede nicio diferențiere a regimului sancționator în funcție de modalitățile tentativei.

214. Alte categorii de sancțiuni. Regimul sancționator diferențiat stabilit de art. 33 alin. (2) C. pen. pentru tentativă se referă numai la pedepsele principale. Pedepsele complementare se vor aplica în limitele în care sunt prevăzute de legea penală.

Nici în cazul măsurilor educative nu operează reduceri pentru săvârșirea unei infracțiuni în forma tentativei, ci, în raport de gravitatea infracțiunii săvârșite, se alege o măsură educativă privativă sau neprivativă de libertate și se aplică în limitele prevăzute de legea penală. În doctrină s-a stabilit că dacă s-ar proceda altfel s-ar încălca principiul legalității sancțiunilor de drept penal, prevăzut de art. 2 alin. (3) C. pen.^[1]

215. Cauzele de nepedepsire a tentativei. Codul penal în vigoare, luând în considerare un principiu existent atât în Codul penal de la 1936, cât și în Codul penal de la 1968, prevede prin dispozițiile art. 34 alin. (1) că nu se pedepsește autorul care, înainte de descoperirea faptei, s-a desistat ori a încunoștințat autoritățile de comiterea acesteia, astfel încât consumarea să poată fi împiedicată, sau a împiedicat el însuși consumarea infracțiunii. Așadar, deși autorul a comis o infracțiune care întrunește toate condițiile de existență, legiuitorul a decis să nu o sancționeze dacă autorul s-a desistat ori a împiedicat consumarea infracțiunii^[2].

În doctrină s-a ridicat problema dacă, așa cum este formulat textul art. 34 alin. (1) C. pen., putem vorbi despre două sau trei cauze de împiedicare a producerii rezultatului.

Deși textul face vorbire despre desistare, încunoștințarea autorităților despre comiterea faptei ori împiedicarea de către autor a consumării infracțiunii, în realitate nu putem vorbi decât despre o altă modalitate de împiedicare a consumării faptei, cauzele de nepedepsire a tentativei

[1] F. STRETEANU, D. NIȚU, *Drept penal. Curs universitar*, Ed. Universul Juridic, București, 2014, p. 495.

[2] C. BULAI, B.N. BULAI, *op. cit.*, p. 444.

fiind două, așa cum rezultă și din denumirea marginală a textului: desistarea și împiedicarea producerii rezultatului^[1].

Atât în dreptul nostru penal, cât și în alte sisteme de drept^[2], desistarea și împiedicarea producerii rezultatului sunt cauze personale de nepedepsire de care beneficiază numai autorul care s-a desistat ori a împiedicat, în condițiile legii, producerea rezultatului. Atât desistarea, cât și împiedicarea producerii rezultatului trebuie să aibă loc înainte de descoperirea faptei, înainte ca fapta să devină cunoscută altor persoane (*notitia criminis*)^[3]. Jurisprudența a decis, la scurtă vreme de la intrarea în vigoare a Codului penal de la 1968, că intervenția făptuitorului în vederea împiedicării producerii rezultatului, după ce tentativa a devenit publică, nu poate constitui cauză de nepedepsire^[4].

216. Desistarea. Prin desistare se înțelege renunțarea de bună voie la hotărârea de a săvârși infracțiunea și încetarea acțiunii care constituie elementul material al infracțiunii^[5]. Desistarea există atunci când autorul, fără a fi determinat de o cauză exterioară, a decis în mod liber să nu își continue actul infracțional^[6].

Existența desistării presupune îndeplinirea cumulativă a mai multor condiții:

[1] F. STRETEANU, D. NIȚU, *op. cit.*, p. 496.

[2] F. DESPORTES, F. LE GUNEHÉC, *op. cit.*, p. 392 (*le désistement doit être volontaire et antérieur*); S.M. PUIG, *Derecho penal. Parte general*, 9e ed., Editorial Reppertor, Barcelona, 2011, p. 364 (*el desistimiento voluntario como elemento negativo del tipo de la tentativa*).

[3] C. BULAI, B.N. BULAI, *op. cit.*, p. 445.

[4] Trib. Suprem, s. pen., dec. nr. 4086/1969, în C.D., p. 293: „În cazul tentativei la infracțiunea de înșelăciune, săvârșită prin înaintarea către organul financiar a unor acte de decont falsificate și descoperite înainte de consumarea infracțiunii, activitatea ulterioară a făptuitorului de a lua legătura cu unii funcționari, cerându-le să oprească verificarea decontului, nu are caracterul unei împiedicări voluntare și nu conduce la nepedepsire, deoarece a avut loc după descoperirea faptei și nu înainte de acesta, așa cum prevede legea”.

[5] G. ANTONIU, C. BULAI, *Dicționar de drept penal și procedură penală*, Ed. Hamangiu, București, 2011, p. 259; C. BULAI, *op. cit.*, p. 445.

[6] J. PRADEL, *Droit pénal général*, 15e éd., Ed. Cujas, Paris, 2004, p. 346.

a) prima se referă la *întreruperea actului de executare*. Desistarea nu este posibilă decât în timpul executării faptei și din această cauză nu poate exista desistare în cazul unei acțiuni terminate care a dus la consumarea infracțiunii^[1].

Nu poate fi considerată întrerupere a actului de executare faptul că făptuitorul nu a repetat lovitura aplicată victimei și aceasta scăpat cu viață^[2].

În cazul infracțiunilor comise, desistarea presupune o simplă inacțiune, voința de a înceta actul de executare început. Spre exemplu, agresorul ridică bâta spre a lovi în cap victima, dar se oprește înainte de a termina acțiunea. În cazul infracțiunilor comise prin omisiune, desistarea presupune acțiune, adică reluarea obligației impuse de lege: mama care se hotărăște să-șiucidă copilul întrerupându-i alimentația revine asupra deciziei și reîncepe să-l alăpteze^[3]. Dacă reluarea alimentației s-a făcut târziu și pentru salvarea vieții copilului este necesară intervenția medicală de specialitate nu mai putem vorbi de desistare ci, eventual, de împiedicarea producerii rezultatului^[4].

b) a doua se referă la *caracterul voluntar al întreruperii actului de executare*. Pentru ca desistarea să constituie o cauză de nepedepsire, trebuie să se constate că făptuitorul a întrerupt executarea infracțiunii pentru că nu a voit să continue (*quia noluit*), deși avea posibilitatea să o facă.

Dacă autorul faptei și-a întrerupt activitatea pentru că nu a putut să continue (*quia non potuit*) deși ar fi voit să o facă, nu se poate vorbi

[1] Trib. Suprem, s. pen., dec. nr. 364/1974, în C.D., p. 307: „Inculpații, descărcând un vagon, au luat câțiva saci cu ciment pe care i-au dosit într-o magazie, în vederea transportării lor. Prin aceasta s-a consumat infracțiunea de furt, ceea ce exclude posibilitatea aplicării dispozițiilor referitoare la desistare”.

[2] Trib. Suprem, s. pen., dec. nr. 1630/1973, în C.D, p. 356: „Inculpatul, acționând cu intenția de a ucide victima, a aplicat acesteia o lovitură puternică în cap, cu o bâta, provocându-i o fractură craniană cu înfundare osoasă. Prin aceasta executarea activității infracționale s-a terminat fără să-și producă efectul, datorită unor cauze independente de voința infractorului. Împrejurarea că infractorul nu a repetat lovitura, deși putea să o facă, nu constituie cauza de impunitate prevăzută de art. 22 C. pen., neputându-se vorbi de o curmare de bunăvoie a executării, câtă vreme aceasta este terminată”.

[3] F. STRETEANU, D. NIȚU, *op. cit.*, p. 497.

[4] *Ibidem*.

despre desistare^[1]. Spre exemplu, fapta aceluia care, pătrunzând într-o încăpere prin spargerea geamurilor și deteriorarea ușilor, scoate dintr-un dulap mai multe lucruri, cu intenția de a și le însuși, dar apoi, din proprie inițiativă, părăsește încăperea fără să-și însușească ceva, constituie tentativa infracțiunii de furt calificat, însă nu se pedepsește, dat fiind că inculpatul s-a desistat. În sarcina acestuia se reține infracțiunea de distrugere, săvârșită prin spargerea geamurilor și deteriorarea ușilor, în scopul de a pătrunde în încăpere^[2].

Dacă întreruperea executării este impusă de arestarea la fața locului a participanților sau dacă în momentul îndreptării armei spre victimă intervine un terț care lovește pe făptuitor, dezarmându-l, sau dacă la locul infracțiunii făptuitorii sunt imobilizați datorită măsurilor de pază și tehnicilor moderne de securitate, întreruperea executării nu mai constituie un act de voință al făptuitorului, ci se datorează intervenției unor circumstanțe independente de voința acestuia^[3].

Nu există *desistare voluntară* nici atunci când inculpatul, încercând prin violență să aibă raport sexual cu victima, nu și-a dus până la capăt acțiunea infracțională începută datorită, pe de o parte, strigătelor și opoziției ferme a victimei, iar, pe de altă parte, apariției unor martori. Într-o asemenea situație, rămânerea infracțiunii de viol în stadiul tentativei s-a datorat factorilor externi sus-menționați, iar nu desistării infractorului^[4].

În doctrina franceză s-a stabilit că nu este important dacă autorul faptei a renunțat din milă față de victimă, ca urmare a remușcărilor ori a temerii de pedeapsă^[5].

Distincția între desistarea voluntară, care atrage nepedepsirea autorului, și întreruperea involuntară, care este un element constitutiv al tentativei pedepsibile, nu este ușor de făcut. Nu sunt probleme când desistarea este spontană, străină de orice circumstanță exterioară și provocată de un sentiment pur personal: oricare ar fi natura

[1] C. BULAI, B.N. BULAI, *op. cit.*, p. 445.

[2] Trib. Suprem, s. pen., dec. nr. 2950/1970, în R.R.D. nr. 3/1971, p. 133.

[3] G. ANTONIU, *Tentativa*, Ed. Societății Tempus, București, 1995, p. 242.

[4] Trib. jud. Brașov, dec. pen. nr. 237/1968, în R.R.D. nr. 1/1969, p. 157.

[5] J. PRADEL, *op. cit.*, p. 346.

acestui mobil (remușcări, milă, teamă de pedeapsă) autorul va scăpa de pedeapsă. Nu există discuții când întreruperea executării a fost determinată de o cauză externă și fizică (riposta victimei, slăbiciunea autorului faptei, arestarea), în aceste cazuri tentativa fiind pedepsibilă. Există însă ezitări în cazurile mai puțin clare, unde o cauză exteroară care nu are caracterul forței majore a influențat totuși voința autorului și l-a determinat să renunțe: a văzut apărând o persoană, a auzit un zgomot, i s-a făcut teamă. Practic, în aceste cazuri, problema se rezolvă printr-o analiză de speță, determinând, pentru fiecare caz în parte, care a fost cauza preponderentă a renunțării: cauza internă sau cauza externă^[1].

Tendința generală a jurisprudenței franceze este favorabilă nepedepzirii în cazurile de desistare dictată de teamă.

Caracterul definitiv și nu temporar al renunțării la executare este o altă problemă controversată în materia desistării. În doctrină se discută dacă desistarea presupune nu numai renunțarea la executare, ci și la hotărârea infracțională, ceea ce i-ar atribui un caracter definitiv, sau dacă, dimpotrivă, chiar simpla amânare a executării este suficientă până în acel moment^[2].

Într-o opinie, desistarea nu este condiționată de caracterul său definitiv. Nu este necesar ca autorul să fi abandonat planul infracțional, ideea de a comite infracțiunea, desistarea putând fi admisă atunci când el renunță la actul de executare început, propunându-și să reia actul de executare la un moment ulterior, când condițiile vor fi mai favorabile^[3].

Opinia majoritară în doctrina penală română este că desistarea trebuie să aibă caracter definitiv^[4]. Este greu de admis că autorul care întrerupe executarea numai pentru că circumstanțele au devenit

[1] R. MERLE, A. VITU, *Traité de droit criminel*, Ed. Cujas, Paris, 1997, p. 638.

[2] V. PAPADOPOU, *Codul penal comentat și adnotat*, vol. I, Ed. Științifică, București, 1972, p. 134.

[3] F. STRETEANU, D. NIȚU, *op. cit.*, p. 499.

[4] V. DONGOROZ, *Explicații teoretice ale Codului penal român. Partea generală*, *op. cit.*, vol. I, p. 172; C. BULAI, B.N. BULAI, *op. cit.*, p. 446; G. ANTONIU, *Tentativa*, *op. cit.*, p. 251.

nefavorabile^[1] nu prezintă pericol și dă semne de îndreptare, fapt pentru care ar trebui să beneficieze de impunitatea rezultată din desistare^[2].

În doctrina penală română a fost analizată și problema intervenției desistării în cazul infracțiunilor continuate. În momentul în care s-a produs primul act de executare s-a realizat conținutul infracțiunii respective, iar dacă acesta nu se repetă, infracțiunea va fi consumată, însă în formă necontinuată. Dacă începe al doilea act infracțional, iar autorul se desistează, există infracțiune consumată continuată, cu precizarea că nu se sancționează acest act, autorul urmând să răspundă doar pentru primul act, care realizează infracțiunea consumată necontinuată^[3].

Desistarea este posibilă atât în cazul tentativei proprii, cât și în cazul tentativei relativ improprii, dar în acest caz desistarea trebuie să intervină înainte ca autorul să-și fi dat seama de insuficiența ori defectuoșitatea mijloacelor, sau de faptul că obiectul material nu există sau se află în altă parte^[4].

c) a treia se referă la faptul că *desistarea trebuie să intervină înainte de descoperirea faptei*. Această condiție este impusă de textul art. 34 alin. (1) C. pen., care prevede că desistarea va opera ca o cauză de neimputabilitate numai atunci când renunțarea de bună voie la acțiunea începută se face înainte de descoperirea faptei.

Prin descoperirea faptei se înțelege ca fapta să fi ajuns la cunoștința organelor de urmărire penală sau a oricărei persoane care ar fi putut înștiința organele de urmărire penală. Nu este necesar ca organele de

[1] Exemplul propus de susținătorii tezei conform căreia desistarea nu este condiționată de caracterul său definitiv este următorul: autorul, în timp ce instala un dispozitiv exploziv într-o clădire, își dă seama că se apropie ora la care salariații vin la muncă, motiv pentru care ar trebui să se grăbească. Considerând că este mai bine să nu efectueze operațiunea în grabă, decide să plece și să revină a doua zi mai devreme pentru a dispune de timpul necesar (F. STRETEANU, D. NIȚU, *op. cit.*, p. 499).

[2] V. DOBRINOIU, în I. PASCU, V. DOBRINOIU, T. DIMA, M.A. HOTCA, C. PĂUN, I. CHIȘ, M. GORUNESCU, M. DOBRINOIU, *Noul Cod penal comentat. Partea generală*, Ed. Universul Juridic, București, 2014, p. 251.

[3] M. BASARAB, *Drept penal. Partea generală*, vol. II, Ed. Lumina Lex, București, 2001, p. 139.

[4] F. STRETEANU, D. NIȚU, *op. cit.*, p. 500.

urmărire penală să întocmească un act procedural cu privire la fapta săvârșită, simpla informare a acestora fiind suficientă^[1].

Descoperirea faptei, atunci când este efectuată de persoane care pot înștiința autoritățile, afectează libertatea de voință a autorului și nu se mai poate vorbi despre desistare și cu atât mai puțin se poate vorbi despre desistare după ce fapta a fost descoperită de un agent al autorității^[2].

Instanța supremă a statuat cu mult timp în urmă că nu se poate reține desistarea în cazul inculpatului care și-a dat seama că a fost văzut în momentul în care introducea o cantitate dintr-o substanță otrăvitoare în paharul cu băutură al unei persoane și, de teama să nu fie prins, a răsturnat paharul cu otravă, curmând astfel executarea începută. În acest caz, autorul nu a pus capăt executării în mod voluntar, ci datorită unui factor extern constând în descoperirea faptei^[3].

Desistarea se poate realiza și atunci când autorul nu știe că a fost descoperit, astfel încât își păstrează pe deplin libertatea de voință^[4].

217. Împiedicarea producerii rezultatului. Potrivit art. 34 alin. (1) teza a II-a C. pen., nu se pedepsește autorul care, înainte de descoperirea faptei, a încunoștințat autoritățile de comiterea acesteia, astfel încât consumarea să poată fi împiedicată, sau a împiedicat el însuși consumarea infracțiunii.

Împiedicarea producerii rezultatului este actul prin care autorul, după ce a executat în întregime acțiunea ce constituie elementul material al infracțiunii, împiedică el însuși, de bunăvoie și înainte de descoperirea faptei, producerea rezultatului acesteia sau încunoștințează autoritățile ca să o facă^[5].

În timp ce desistarea este o cauză de nepedepsire specifică tentativei întrerupte, împiedicarea producerii rezultatului poate fi întâlnită în cazul tentativei perfecte, terminate.

[1] V. DOBRINOIU, *op. cit.*, p. 252.

[2] F. STRETEANU, D. NIȚU, *op. cit.*, p. 501.

[3] Trib. Suprem, col. pen., dec. nr. 1964/1965, în J.N. nr. 5/1966, p. 164.

[4] V. DOBRINOIU, *op. cit.*, p. 254; F. STRETEANU, D. NIȚU, *op. cit.*, p. 502.

[5] C. BULAI, B.N. BULAI, *op. cit.*, p. 446.

Împiedicarea producerii rezultatului nu trebuie confundată cu înlăturarea sau diminuarea consecințelor infracțiunii, prevăzute de art. 75 alin. (2) lit. a) C. pen., care se situează în timp după consumarea faptei și este o circumstanță atenuantă judiciară^[1].

Împiedicarea producerii rezultatului presupune îndeplinirea următoarelor condiții:

a) *Actul de executare să fi fost încheiat.* Împiedicarea producerii rezultatului operează doar în cazul infracțiunilor materiale, caracterizate prin producerea unui anumit rezultat, nu și în cazul infracțiunilor formale, care se consumă prin simpla săvârșire în întregime a acțiunii care constituie elementul lor material. Urmarea imediată, specifică acestor infracțiuni, constând într-o stare de pericol pentru valoarea socială împotriva căreia s-a îndreptat acțiunea, se produce chiar în momentul terminării acțiunii în mod natural și nu poate fi vorba de împiedicarea producerii rezultatului. În cazul infracțiunilor materiale la care, de regulă, există un interval de timp între terminarea acțiunii și producerea rezultatului este posibilă intervenția autorului^[2].

Împiedicarea producerii rezultatului operează doar în cazul tentativei perfecte. Există infracțiuni materiale care nu sunt susceptibile de tentativă perfectă, cum ar fi furtul sau violul, a căror consumare survine în momentul terminării acțiunii care constituie elementul material al infracțiunii, iar conduita ulterioară a autorului nu poate constitui decât, cel mult, circumstanța atenuantă a înlăturării consecințelor infracțiunii^[3].

b) *Împiedicarea producerii rezultatului să fie realizată voluntar.* Conduita autorului trebuie să fie liber determinată, împiedicarea producerii rezultatului trebuie să fie expresia propriei opțiuni, nu trebuie să fie impusă de o cauză externă^[4].

Caracterul voluntar al împiedicării nu implică necesitatea ca ideea împiedicării rezultatului să fi aparținut autorului, inițiativa putând aparține unui terț sau chiar victimei, dar trebuie să fie însușită de autor în

[1] F. STRETEANU, D. NIȚU, *op. cit.*, p. 502.

[2] C. BULAI, B.N. BULAI, *op. cit.*, p. 446.

[3] F. STRETEANU, D. NIȚU, *op. cit.*, p. 503.

[4] V. PAPADOPOL, *op. cit.*, p. 134.

mod voluntar. Nu se poate vorbi despre o împiedicare a producerii rezultatului prin transportarea minorei de la râu, unde inculpatul încercase să o ucidă, la gară, unde a fost abandonată, întrucât acțiunea nu a fost voluntară, ci determinată de țipetele victimei^[1].

În ceea ce privește motivele care l-au determinat pe autor să procedeze la împiedicarea producerii rezultatului, acestea pot fi foarte diferite, ca și în cazul desistării: de la căință și remușcare la teamă de pedeapsă ori alte interese de ordin moral sau material legate de împiedicarea producerii rezultatului acțiunii terminate^[2].

În doctrină s-a luat în discuție problema dacă mijloacele folosite pentru împiedicarea rezultatului trebuie să fie licite sau pot fi și ilicite.

Într-o opinie, rămasă singulară, s-a afirmat că mijloacele prin care se împiedică producerea rezultatului trebuie să fie exclusiv licite^[3].

Opinia majoritară este că dacă se folosesc mijloace ilicite pentru împiedicarea rezultatului, efectul de impunitate se produce pentru fapta inițială, dar folosirea mijlocului ilicit urmează a atrage răspunderea corespunzătoare calificării sale juridice^[4].

Producerea rezultatului poate fi împiedicată de autor fie direct, fie indirect, prin intermediul altei persoane; ceea ce interesează este ca el să aibă inițiativa, punând în mișcare procesul cauzal care va duce la zădărnicierea survenirii urmărilor^[5].

c) *Împiedicarea producerii rezultatului trebuie să aibă loc înainte de descoperirea faptei.* Necesitatea împiedicării producerii rezultatului înainte de descoperirea faptei se întemeiază pe două argumente: primul argument constă în ideea că nu se mai poate vorbi despre caracterul voluntar al împiedicării după descoperirea faptei; al doilea argument este acela că, odată descoperită fapta, împiedicarea producerii

[1] Trib. Suprem, s. pen., dec. nr. 1407/1978, în R.R.D. nr. 1/1979, p. 57.

[2] V. DOBRINOIU, *op. cit.*, p. 251.

[3] N.T. BUZEA, *Infraținea penală și culpabilitatea*, Tipografia Sabin Solomon, Alba Iulia, 1944, p. 201.

[4] V. PAPADOPOL, *op. cit.*, p. 135; V. DOBRINOIU, *op. cit.*, p. 253; F. STRETEANU, D. NIȚU, *op. cit.*, p. 505.

[5] V. PAPADOPOL, *op. cit.*, p. 135.